

ĐỀ KHẢO SÁT CHẤT LƯỢNG – UBND QUẬN TÂY HỒ (2024 – 2025)**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 9****Thời gian làm bài: 60 phút****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. PHẦN ĐỌC HIỂU (5,0 điểm)**

Đọc văn bản sau:

MÙA THU VÀ MẸ

(Lương Đình Khoa)

Mẹ gom lại từng trái chín trong vườn
Rời rong ruổi trên nẻo đường lặng lẽ
Ôi, những trái na, hồng, ổi, thị
Có ngọt ngào năm tháng mẹ vất vả.

Con nghe mùa thu vọng về những thương yêu.
Giọt mồ hôi rơi trong chiều của mẹ
Nắng mong manh đậu bên thật khẽ
Đôi vai gầy nghiêng nghiêng!

Heo may thổi xao xác trong đêm
Không gian lặng im ...
Con chẳng thể chớp mắt
Mẹ trở mình trong tiếng ho thao thức
Sương vô tình đậu trên mắt rưng rưng!

(Nguồn: [https://www.thivien.net/Luong-Dinh-Khoa/Mùa-thu-và-mẹ/](https://www.thivien.net/Luong-Dinh-Khoa/Mua-thu-va-me/))**Câu 1** (1,0 điểm). Xác định thể thơ của văn bản.**Câu 2** (1,5 điểm). Ghi lại những từ ngữ khắc họa hình ảnh người mẹ trong khổ 2 của bài thơ.

Qua đó, em thấy người mẹ hiện lên như thế nào trong cảm xúc của người con?

Câu 3 (1,5 điểm). Tác giả đã sử dụng những biện pháp tu từ nào trong câu thơ “Ôi, những trái na, hồng, ổi, thị ... / Có ngọt ngào năm tháng mẹ vất vả”? Theo em, vị ngọt ngào mà tác giả cảm nhận được tạo nên bởi những điều gì?**Câu 4** (1,0 điểm). Là một người con trong gia đình, em cần làm những gì để thể hiện tình cảm của mình với cha mẹ?**II. PHẦN VIẾT (5,0 điểm)**

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích khổ thơ cuối của văn bản Mùa thu và mẹ trong phần đọc hiểu.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT

THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

Phần I. ĐỌC HIỂU

Câu 1

Phương pháp giải:

Nhận diện thể thơ dựa vào số chữ và cách ngắt nhịp.

Lời giải chi tiết:

Bài thơ được viết theo thể thơ tự do (không gò bó số chữ, số câu, nhịp điệu linh hoạt).

Câu 2

Phương pháp giải:

Tìm từ ngữ miêu tả trong khổ 2, sau đó rút ra nhận xét.

Lời giải chi tiết:

- Những từ ngữ khắc họa hình ảnh mẹ: “giọt mồ hôi”, “nắng mong manh”, “đôi vai gầy nghiêng nghiêng”.
- Người mẹ hiện lên trong cảm xúc của con: tần tảo, vất vả, hi sinh thầm lặng; đáng vẻ gây guộc nhưng ẩn chứa tình yêu thương vô bờ bến dành cho con.

Câu 3

Phương pháp giải:

Xác định biện pháp tu từ → phân tích ý nghĩa

Lời giải chi tiết:

- Biện pháp tu từ:
 - + Liệt kê: “na, hồng, ổi, thị”.
 - + Cảm thán: “Ôi”.
 - + Ẩn dụ: “ngọt ngào năm tháng” (chỉ sự yêu thương, chất chiu, hi sinh của mẹ).
- Vị ngọt ngào mà tác giả cảm nhận không chỉ từ hương vị trái cây mùa thu mà còn từ:
 - + Công sức, giọt mồ hôi mẹ đổ xuống.
 - + Tình yêu thương, sự nhẫn nại và hi sinh của mẹ dành cho con.

Câu 4

Phương pháp giải:

Liên hệ bản thân, nêu hành động cụ thể.

Lời giải chi tiết:

Là một người con, em cần:

- Biết yêu thương, quan tâm, chăm sóc cha mẹ.
- Chăm ngoan, học tập tốt để cha mẹ yên lòng.
- Chia sẻ, đỡ đần việc nhà khi có thể.
- Sống hiếu thảo, biết ơn công lao sinh thành, dưỡng dục.

PHẦN II. VIẾT**Phương pháp giải:**

- Giới thiệu khổ thơ cuối.
- Phân tích hình ảnh, biện pháp tu từ, cảm xúc.
- Khẳng định tình mẫu tử thiêng liêng, gợi suy ngẫm.

Lời giải chi tiết:

Khổ thơ cuối của bài thơ *Mùa thu và mẹ* đã khắc họa sâu sắc nỗi nhọc nhằn, lo toan của người mẹ trong cảm nhận của người con. Hình ảnh “heo may thổi xao xác trong đêm” và “không gian lặng im” gợi ra khung cảnh tĩnh mịch, lạnh lẽo, càng làm nổi bật sự thao thức của mẹ. Trong khung cảnh ấy, tiếng “ho thao thức” của mẹ vang lên như một nỗi đau âm thầm, kéo dài qua tháng năm. Giọt “sương vô tình” đọng trên đôi mắt mẹ đã hóa thành “mắt rung rung”, thể hiện sự đồng cảm và xót xa của người con trước những vất vả mà mẹ gánh chịu. Nghệ thuật nhân hóa, ẩn dụ, đối lập đã giúp khổ thơ truyền tải trọn vẹn tình thương yêu, sự biết ơn da diết mà người con dành cho mẹ. Qua đó, ta cảm nhận được tình mẫu tử thiêng liêng, sâu nặng: mẹ luôn hi sinh thầm lặng vì con, còn người con thấu hiểu và trân trọng từng nhọc nhằn của mẹ. Khổ thơ khép lại nhưng âm hưởng vẫn vang vọng như một lời nhắc nhở mỗi chúng ta phải sống hiếu thảo, biết ơn công lao sinh thành, dưỡng dục to lớn của mẹ cha.